

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **U. H.**, zastoupen JUDr. Libuší Hrušovou, advokátkou se sídlem Veverkova 2707/1, Plzeň, proti žalovanému: **Celní úřad pro Plzeňský kraj**, se sídlem Antonína Uxy 945/11, Plzeň, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 11. 2024, č. j. 57 Af 17/2023-102,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 5. 10. 2023, č. j. 132633-34/2023-600000-11 (dále též „napadené rozhodnutí“) žalovaný zamítl podle § 159 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění (dále též „daňový řád“) námitku žalobce proti exekučnímu příkazu ze dne 28. 6. 2023, č. j. 132633-3/2023-600000-42 (dále jen „exekuční příkaz“). Exekučním příkazem byla podle § 191 daňového řádu nařízena daňová exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky u poddlužníka Generali penzijní společnost, a. s. Exekuční příkaz byl vydán v exekučním řízení, zahájeném na podkladě mezinárodního dožádání Spolkové republiky Německo (dále též „SRN“), jejíž celní orgány požádaly žádostí o vymáhání ze dne 10. 8. 2022, referenční číslo DE_CZ_22055062022_222022_20220810_c_RR, o vymožení pohledávky za žalobcem. Generální ředitelství cel pověřilo vyřízením žádosti žalovaného. Žalovaný vyrozuměl dne 16. 8. 2022 žalobce podle § 153 odst. 3 daňového řádu o výši nedoplatku a upozornil ho na možnost jeho vymáhání v daňové exekuci. Proti vyrozumění o zahájení podal žalobce námitku, kterou žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 24. 5. 2023, č. j. 32199-2/2023-600000-11. Žalobu žalobce proti tomuto zamítavému rozhodnutí odmítl Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 31. 7. 2023, č. j. 55 Af 7/2023-30, a kasační stížnost

žalobce proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. 3. 2024, č. j. 6 Afs 245/2023-32.

II.

[2] Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Plzni (dále též „krajský soud“), který ji zamítl v záhlaví označeným rozsudkem. Krajský soud zdůraznil specifika daňové exekuce prováděné ve speciálním režimu zákona č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZMP“). Dle krajského soudu je v režimu ZMP jediným exekučním titulem tzv. jednotný doklad o vymahatelnosti. Dožádaný orgán není zásadně oprávněn zkoumat správnost či oprávněnost tohoto dokladu. Veškeré spory o hmotněprávní povahu pohledávek musí být vedeny ve státě, který o vymáhání požádal. Krajský soud proto shrnul, že naprostá většina žalobní argumentace, ve které žalobce poukazoval na spory o povaze pohledávek, je bezpředmětná a mívá se se zákonnou úpravou exekuce v režimu ZMP. Krajský soud neshledal nic vadného ani na tom, jak žalovaný aplikoval § 24 ZMP. Ve chvíli, kdy se žalovaný dozvěděl o sporech vedených v SRN, exekuci odložil. V exekuci pak pokračoval až na základě odůvodněné žádosti celních orgánů SRN, tedy v souladu s § 24 odst. 2 ZMP. Nadto žalobce zcela přehlédl, že dle této odůvodněné žádosti jsou všechna rozhodnutí v SRN vykonatelná. Krajský soud neshledal za nutné pro nadbytečnost provést žalobcem navrhované důkazy. Ani další dílčí námitky neshledal krajský soud důvodnými, a žalobu proto zamítl. Rozsudek krajského soudu je (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí správních soudů) v plném znění dostupný na www.nssoud.cz a Nejvyšší správní soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Z hlediska věcného identifikoval Nejvyšší správní soud následující okruhy námitek, které pro přehlednost uspořádal následovně. Stěžovatel primárně dovozuje nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, kterou spatřuje v přehlédnutí stěžejních žalobních argumentů zejména ohledně nejasného osudu vymáhaných pohledávek. Stěžovatel dále krajskému soudu vytýká, že nedůvodně neprovedl jím navržené důkazy. Podle stěžovatele bylo namísto je provést. V dalším okruhu stížních námitek stěžovatel rozporoval právní posouzení krajského soudu. Stěžovatel je názoru, že se krajský soud dopustil nesprávného právního posouzení. Jeho závěry považuje za formalistické a poškozující práva stěžovatele. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že nebylo možné, aby žalovaný při vymáhání daňové pohledávky v rámci mezinárodní spolupráce postupoval jinak. Stěžovatel se naopak domnívá, že v jeho případě existují okolnosti, kvůli kterým exekuce neměla být zahájena, resp. neměl být vydán exekuční příkaz. Krajský soud však své rozhodnutí založil na zcela formálním výkladu § 24 ZMP. Tento postup je vadný. Krajský soud nezohlednil, že osud pohledávek v SRN je nejasný, a proto je exekuce předčasná, nadbytečná a zasahuje do práv stěžovatele. Poukázal i na nedostatek své pasivní legitimace. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

pokračování

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul dosavadní průběh řízení a ztotožnil se v plném rozsahu se závěry krajského soudu. Žalovaný neshledal na svém postupu nic nezákonného. Akcentoval, že jediným exekučním titulem podle ZMP je jednotný doklad o vykonatelnosti, přičemž dle ZMP ani dle odpovídajících norem práva Evropské unie není orgán dožádaného státu oprávněn přezkoumávat správnost či zákonnost uvedených titulů. Z tohoto důvodu nemůže obstát většina stížní argumentace založené právě na rozporování hmotněprávního základu uvedených pohledávek, jakož i argumentace o nedostatku pasivní legitimace stěžovatele. Žalovaný setrvává i na tom, že po obdržení odůvodněné žádosti o pokračování v exekuci byl povinen ve smyslu § 24 odst. 2 ZMP v exekuci pokračovat. Stěžovatel v kasační stížnosti toto ustanovení zcela přehlíží. Žalovaný se ztotožnil s postupem krajského soudu při odmítnutí provedení důkazů. Důkazní návrhy totiž přehlížely skutečnost, že hmotněprávní okolnosti vzniku pohledávek nejsou v řízení před žalovaným relevantní. Proto i důkazy, které měly vést ke zpochybnění daňové povinnosti stěžovatele v SRN, nejsou relevantní pro uvedené řízení. Žalovaný z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předně nepřehlédl, že stěžovatel v kasační stížnosti několikrát hovoří o „odmítnutí“ žaloby. Žaloba v souzené věci však nebyla krajským soudem odmítnuta, ale meritorně zamítnuta. Protože stěžovatel brojí věcnou argumentací proti právním závěrům krajského soudu, což by bylo pojmově vyloučeno, brojil-li by proti odmítnutí, Nejvyšší správní soud pohlíží na použití slova „odmítnutí“ v kasační stížnosti jako na prostou chybu v psaní.

[8] V prvním okruhu kasačních námitek stěžovatel dovozoval vady rozsudku krajského soudu a řízení před krajským soudem.

[9] Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů obecně je třeba vyhradit případům, kdy není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě (v napadeném rozhodnutí) za důvodnou (srov. např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245, a ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS). Je nutno ji rovněž vyhradit výjimečným situacím a vykládat v jejím skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123, a ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76). V souladu

s judikaturou Ústavního soudu přitom povinnost řádným a přezkoumatelným způsobem odůvodnit rozhodnutí soudu neznamená, že na každý argument strany musí být v odůvodnění rozhodnutí podrobně reagováno (srov. nálezy ÚS ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, a ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).

[10] Uvedeným požadavkům krajský soud dostal. Z odůvodnění napadeného rozsudku je seznatelné, z jakého skutkového stavu krajský soud vycházel. Nejvyšší správní soud ověřil, že skutková zjištění odpovídají obsahu správního spisu. Neshledal, že by krajský soud nad rámec uvedeného vycházel z tvrzení, která zůstala neprokázána. Krajský soud ani jinak nepochybil při zjišťování skutkového stavu. Není pravdou ani to, že by se krajský soud řádně nezabýval všemi uplatněnými námitkami, vč. těch zpochybňujících pohledávky na základě sporů vedených v SRN a pasivní legitimace. Krajský soud se argumentací stěžovatele výslovně zabývá, a to zejm. v bodech 21, 23 a násl. rozsudku. Subjektivní nesouhlas stěžovatele s touto argumentací nezpůsobuje její nepřezkoumatelnost (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013-30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010-163 atd.). Nadto – jak Nejvyšší správní soud osvětlí níže – je tato argumentace krajského soudu zcela správná a souladná s judikaturou. Krajský soud přezkoumatelně a srozumitelně vypořádal i další žalobní námitky. Lze si samozřejmě představit ještě podrobnější vypořádání uplatněných námitek. Postup krajského soudu však odpovídá konstantní judikatuře, podle níž není povinností správního soudu reagovat na každý dílčí argument uplatněný v podání a ten obsáhle vyvrátit; úkolem soudu je uchopit obsah a smysl argumentace a vypořádat se s ní (podpůrně srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000, I. ÚS 116/05, IV. ÚS 787/06, III. ÚS 989/08, III. ÚS 961/09, IV. ÚS 919/14). Např. v nálezu ze dne 12. 2. 2009 vydaném pod sp. zn. III. ÚS 989/08 Ústavní soud uvedl, že *„Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“* (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS, www.nssoud.cz). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se soud podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[11] Není rovněž pravdou, že by krajský soud řádně nezdůvodnil neprovedení navrhovaných důkazů (např. rozhodnutím Hlavního celního úřadu Schweinfurt ze dne 17. 11. 2021, stanoviska Ministerstva financí ve vztahu k posouzení tabákového odpadu a jeho modifikací SCRAPS a STRIPS jako komodity podléhající spotřební daní a dalších

pokračování

důkazů, kterými mělo být prokázáno, že rozhodnutí, o něž německé celní orgány opírají své dožádání, nemohou obstát).

[12] Krajský soud se navrženým důkazům výslovně věnuje v bodech 31-33 svého rozsudku a dospívá k závěru o nadbytečnosti provádění dokazování. Nejedná se tedy o vadu tzv. opomenutých důkazů, jak ji dovozuje ustálená judikatura Ústavního soudu. Podle té představuje vadu opomenutí důkazů jednak procesní situace, v nichž bylo účastníky řízení navrženo provedení konkrétního důkazu, přičemž návrh na toto provedení byl soudem bez adekvátního odůvodnění zamítnut (event. opomenut), což znamená, že ve vlastních rozhodovacích důvodech o něm ve vztahu k jeho zamítnutí nebyla zmínka buď žádná či toliko okrajová a obecná neodpovídající povaze a závažnosti věci, nebo dále situace, kdy v řízení provedené důkazy nebyly v odůvodnění meritorního rozhodnutí (ať již negativně či pozitivně) zohledněny při ustálení skutkového základu věci, tj. soud je neucínil předmětem svých úvah a hodnocení, ačkoliv byly řádně provedeny (srov. např. nálezy sp. zn. III. ÚS 150/93, 49/2 SbNU 87; sp. zn. IV. ÚS 185/96, 131/6 SbNU 461; sp. zn. II. ÚS 213/2000, 19/25 SbNU 143; sp. zn. I. ÚS 549/2000, 63/22 SbNU 65; sp. zn. IV. ÚS 219/03, 25/32 SbNU 225 a další). Co se týče samotného odůvodnění, krajský soud vysvětlil, že účelem všech navržených důkazů bylo k zpochybnění hmotněprávního základu daňových pohledávek v SRN. Krajský soud však došel názoru, že tyto skutečnosti nejsou pro řízení relevantní. K tomu v bodě 32 svého rozsudku akcentoval, že s ohledem na znění § 24 byla *relevantní jen žádost o vymáhání s jednotlivými doklady o vymahatelnosti a odůvodněná žádost dožadujícího orgánu o pokračování ve vymáhání pohledávky.* Obdobně se vypořádal s návrhem na obstarání výkladového stanoviska Ministerstva financí (viz bod 33 napadeného rozsudku). Souhrnně hodnotí Nejvyšší správní soud postup krajského soudu stran dokazování souladný s právní úpravou i judikaturou (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 9. 2002, sp. zn. I. ÚS 113/02, ze dne 20. 12. 2005, sp. zn. I. ÚS 593/04 a ze dne 2. 6. 2009, sp. zn. II. ÚS 435/09, či usnesení ze dne 14. 11. 2002, sp. zn. III. ÚS 285/02, a ze dne 31. 3. 2015, sp. zn. II. ÚS 152/15, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2008, č. j. 9 Azs 15/2008-108, ze dne 11. 2. 2011, č. j. 6 Azs 26/2009-100 a ze dne 2. 9. 2009, č. j. 2 Azs 26/2009-123). Nejvyšší správní soud neshledal ani žádnou jinou vadu v postupu krajského soudu s vlivem na zákonnost.

[13] V dalším okruhu stížních námitek stěžovatel rozporoval právní posouzení krajského soudu, které považuje za formalistické a poškozující práva stěžovatele. Stěžovatel nesouhlasí, že nebylo možné, aby žalovaný při vymáhání daňové pohledávky v rámci mezinárodní spolupráce postupoval jinak, než postupoval. Stěžovatel se naopak domnívá, že v jeho případě existují okolnosti, které způsobují, že exekuce neměla být zahájena, resp. že neměl být vydán exekuční příkaz. Krajský soud však své rozhodnutí založil na zcela formálním výkladu § 24 ZMP.

[14] Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil. Podle jeho názoru postupoval krajský soud v mezích právní úpravy a judikatury, přičemž k odlišnému výkladu neshledal soud důvod ani s ohledem stěžovatelem předestřenou stížní argumentaci, jejímž rozsahem i hloubkou je vázán (srov. rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či nález Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20).

[15] Postup vzájemné pomoci mezi členskými státy EU (a tedy i dožádání jednoho členského státu vůči jinému členskému státu) při vymáhání finančních pohledávek vychází zejména ze směrnice Rady 2010/24/EU ze dne 16. 3. 2010, o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření (dále „směrnice 2010/24/EU“). Tato směrnice stanoví pravidla, podle nichž mají členské státy poskytovat pomoc při vymáhání pohledávek v jednotlivých členských státech, pokud tyto pohledávky vzniknou v jiném členském státě. Podle čl. 2 odst. 1 písm. a) této směrnice se její věcná působnost vztahuje mj. *na pohledávky týkající se veškerých daní a poplatků jakéhokoli druhu ukládaných členským státem nebo jeho nižšími územními nebo správními celky, včetně místních orgánů, či jejich jménem, nebo jménem Unie.* Podle čl. 10 odst. 1 *na žádost dožadujícího orgánu dožádaný orgán vymáhá pohledávky, na něž se vztahuje doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě.* Čl. 12 odst. 1 stanoví, že *ke každé žádosti o vymáhání pohledávky se přiloží jednotný doklad o její vymahatelnosti v dožádaném členském státě; tento doklad je jediným základem pro opatření k vymáhání pohledávky a [...] nepodléhá žádnému úkonu uznání, doplnění nebo nahrazení v dožádaném členském státě.* Dle čl. 13 odst. 1 platí, že *pro účely vymáhání pohledávky v dožádaném členském státě se pohledávka, která je předmětem žádosti o vymáhání, považuje za pohledávku dožádaného členského státu, není-li v této směrnici stanoveno jinak.* Dožádaný orgán využije pravomoci a postupy stanovené podle právních a správních předpisů dožádaného členského státu, které se vztahují na pohledávky vzniklé v souvislosti se stejnou daní či stejným poplatkem nebo v případě jejich neexistence s obdobnou daní či obdobným poplatkem. Řešení sporů upravuje čl. 14 odst. 1, podle něhož *spory týkající se pohledávky, původního dokladu o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě nebo jednotného dokladu o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě [...] spadají do pravomoci příslušných orgánů dožadujícího členského státu.* Napadne-li zúčastněná osoba v průběhu vymáhání pohledávky pohledávku, původní doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě nebo jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě, dožádaný orgán tuto osobu informuje, že musí podat žalobu k příslušnému orgánu dožadujícího členského státu v souladu s jeho platnými právními předpisy. V čl. 18 pak směrnice 2010/24/EU vymezuje případy, kdy dožádaný stát může poskytnutí pomoci odmítnout, resp. k ní není povinen. Pokud však nejsou tyto okolnosti naplněny a jedná se o případ spadající do věcné působnosti směrnice vymezené v čl. 2, takovou povinnost dožádaný členský stát (resp. jeho příslušné orgány) má.

[16] Za finanční pohledávky se podle ZMP, který transponuje směrnici 2010/24/EU, mj. *považují pohledávky z daní, poplatků a cel jakéhokoli druhu včetně jejich příslušenství ukládaných členským státem Evropské unie jiným než Česká republika [§ 1 odst. 3 písm. b) bod 1].* Podle § 2 zákona o mezinárodní pomoci platí, že *při provádění mezinárodní pomoci se postupuje podle daňového řádu, pokud tento zákon nestanoví jinak.* Dle § 17 odst. 1 *na žádost kontaktního orgánu jiného státu o vymáhání zajistí tuzemský kontaktní orgán vymáhání finanční pohledávky, podle odst. 4 za den obdržení žádosti o vymáhání finanční pohledávky z jiného státu se pro účely správy daní v České republice považuje za den splatnosti této finanční pohledávky.* Ustanovení § 20 odst. 1 stanoví, že *součástí žádosti o vymáhání finanční pohledávky je jednotný doklad o její vymahatelnosti v dožádaném státu, ve smyslu odst. 2 jednotný doklad o vymahatelnosti finanční pohledávky je ode dne obdržení žádosti o vymáhání finanční pohledávky jediným titulem pro vymáhání finanční pohledávky v ČR.* Dle § 28 odst. 1 písm. a) bod 1 a písm. c) mj. *tuzemskému orgánu veřejné moci nepřísluší posouzení zákonnosti*

pokračování

nebo správnosti dožádané finanční pohledávky uložené jiným státem, anebo jednotného dokladu o vymahatelnosti finanční pohledávky z jiného státu.

[17] Podle § 24 odst. 1 ZMP platí, že zjistí-li tuzemský kontaktní orgán, že v dožadujícím státu došlo k napadení zákonnosti nebo správnosti nebo k zahájení přezkoumání zákonnosti nebo správnosti úkonu nebo dokumentu souvisejícího s vymáháním finanční pohledávky, učiní opatření potřebná k odložení vymáhání této finanční pohledávky až do doby, než obdrží sdělení dožadujícího kontaktního orgánu o tom, že bylo ve věci pravomocně rozhodnuto. Podle odst. 2 téhož ustanovení ve vymáhání finanční pohledávky se pokračuje, pokud o to požádá dožadující kontaktní orgán prostřednictvím odůvodněné žádosti.

[18] Nejvyšší správní soud se výkladem předmětné právní úpravy již ve své judikatuře opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 11. 11. 2021, č. j. 8 Afs 355/2019-34, zdejší soud vyslovil mj.: „[V] režimu mezinárodní pomoci s vymáháním finančních pohledávek ve smyslu směrnice 2010/24/EU a zákona o mezinárodní pomoci nejsou české dožádané orgány oprávněny žádosti dožadujících orgánů jiného členského státu EU (anebo i jiného státu podle zákona o mezinárodní pomoci) jakkoliv posuzovat a odmítnout vyjma důvodů taxativně stanovených. Stejně tak dožádaným orgánům nepřísluší jakkoliv posuzovat zákonnost či správnost žádosti dožadujícího orgánu cizího státu, resp. pohledávky, k jejímuž vymožení je taková žádost podána. Právní úprava mezinárodní pomoci tedy neumožňuje přezkoumávat právní důvody, na nichž se zakládá jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném státu, který je titulem pro její vymáhání (a je součástí žádosti dožadujícího orgánu). [...] Jinak řečeno, v nyní projednávané věci nepřísluší žalovanému posuzovat, zdali je vymáhaná pohledávka označená v žádosti německých finančních orgánů (ve smyslu německého právního řádu) oprávněná.“

[19] Na tyto závěry pak navazuje např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2022, č. j. 4 Afs 342/2021-35 (který obstál i při přezkumu Ústavním soudem – usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 12. 2022, sp. zn. III. ÚS 3223/22): „V dané věci tedy správce daně ani žalovaný jako dožádané daňové orgány nebyli oprávněni posuzovat původní tituly pro vymáhání dotyčných finančních pohledávek ani správnost údajů uvedených v jednotných dokladech o vymahatelnosti. Pokud dožadující německý orgán nesdělil, že se předmětné pohledávky staly bezpředmětnými kvůli jejich splnění, zániku či jinému důvodu, musely české orgány daňové správy vycházet z toho, že existují, a proto bylo jejich povinností na základě žádosti o mezinárodní právní pomoc činit potřebné úkony za účelem jejich vymáhání.“

[20] Z uvedeného tedy vyplývá jednoznačná opora pro závěry krajského soudu, že dožádané správní orgány jsou povinny vymáhat pohledávky na základě žádosti o mezinárodní pomoc při vymáhání, přičemž nedisponují žádnými prostředky, jak zpochybnit správnost či platnost těchto žádostí; dožádané orgány nemají – až na omezené a taxativně stanovené výjimky, srov. § 17 odst. 2 nebo § 31 ZMP – možnost výkon rozhodnutí odmítnout. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře také opakovaně akcentoval, že jediným exekučním titulem pro tuzemské vymáhání pohledávky v režimu ZMP je jednotný doklad o vymahatelnosti (§ 20 odst. 1 ZMP). Takový výklad odpovídá i cíli směrnice 2010/24/EU, která v čl. 12 odst. 1 jednoznačně stanoví, že tento dokument nepodléhá žádnému úkonu uznání, doplnění nebo nabrzení v [dožádaném] členském státě. S ohledem na uvedenou prejudikaturu lze souhlasit s krajským soudem i v tom, že prostředky, kterými se stěžovatel snaží zpochybnit samotný hmotněprávní základ

vymáhaných pohledávek, nemohou být relevantní a míjí se s předmětem řízení (srov. bod 21 rozsudku krajského soudu).

[21] Krajskému soudu nelze vytýkat ani úvahy související s aplikací § 24 ZMP. Podle § 24 odst. 1 ZMP platí, že *zjistí-li tuzemský kontaktní orgán, že v dožadujícím státu došlo k napadení zákonnosti nebo správnosti nebo k zahájení přezkoumání zákonnosti nebo správnosti úkonu nebo dokumentu souvisejícího s vymáháním finanční pohledávky, učiní opatření potřebná k odložení vymáhání této finanční pohledávky až do doby, než obdrží sdělení dožadujícího kontaktního orgánu o tom, že bylo ve věci pravomocně rozhodnuto*. Podle odst. 2 téhož ustanovení se *ve vymáhání finanční pohledávky se pokračuje, pokud o to požádá dožadující kontaktní orgán prostřednictvím odůvodněné žádosti*. Z uvedeného tedy vyplývá, že pokud dožádaný správní orgán zjistí, že v dožadujícím státu došlo k napadení zákonnosti nebo správnosti nebo k zahájení přezkoumání zákonnosti nebo správnosti úkonu nebo dokumentu souvisejícího s vymáháním finanční pohledávky, učiní opatření potřebná k odložení vymáhání této finanční pohledávky až do doby, než obdrží sdělení dožadujícího kontaktního orgánu o tom, že bylo ve věci pravomocně rozhodnuto. K uvedenému postupu (odložení vymáhání) však nepřistoupí, resp. ve vymáhání pohledávek pokračuje, pokud o to požádá dožadující kontaktní orgán prostřednictvím odůvodněné žádosti. Právě k uvedené situaci došlo v dané věci. Stěžovatel přitom nepředkládá žádné skutečnosti dle § 17 odst. 2 nebo § 31 ZMP, resp. nezpochybnuje ani obsah dané žádosti a jejích příloh. Nezpochybnuje ani to, že ho žalovaný seznámil s tím, že obdržel od dožadujícího orgánu informaci o tom, že platební výměry na daň z tabáku jsou vykonatelné a že žalobce nepodal žádost o odklad výkonu rozhodnutí o úrocích. Stěžovatel pouze poukázal na riziko jejich možného budoucího zpochybnění, z čehož dovodil, že exekuce je nadbytečná a předčasná. Žalovaný vzhledem k právní regulaci obsažené v ZMP a směrnici 2010/24/EU však nemůže hodnotit, zda je vymáhání pohledávky předčasné nebo nesprávné a už vůbec ne podmínit pokračování nebo odložení vymáhání pohledávky takovým hodnocením (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 11. 11. 2021, č. j. 8 Afs 355/2019-34, či ze dne 27. 9. 2022, č. j. 4 Afs 342/2021-35). Z uvedených důvodů nebyla pro věc relevantní ani stěžovatelem akcentovaná rozhodnutí (tvrzené sjednocující rozhodnutí ve věci sp. zn. VII R44/20, či rozhodnutí v jiných věcech - rozhodnutí Finanzgericht Düsseldorf č. j. 4 K 1771/19 Vta, Finanzgericht Düsseldorf, č. j. 4 K 35/18 Vta, či Finanzgericht Düsseldorf, č. j. 4 K 36/18 Vta). Pouze pro úplnost, s ohledem na znění čl. 14 odst. 4 pododst. 3 směrnice 2010/24/EU (v obecné rovině viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2022, č. j. 5 Afs 171/2020-20, bod 38), Nejvyšší správní soud dodává, že uvedená situace není ničím netypickým ani v českém právním řádu. I ten totiž zná situace, kdy je rozhodnutí orgánu veřejné moci vykonatelné, i když jeho další osud není postaven na jisto – může to být zejm. podání mimořádného opravného prostředku nebo ústavní stížnosti proti rozhodnutí soudu, nebo uplatnění tzv. dozorcího prostředku (přezkumné řízení, obnova řízení atp.) nebo správní žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. V této souvislosti nelze přehlédnout, že právní úprava počítá i se situací, kdy by došlo k následnému zrušení pohledávky v zemi původu - např. vlivem nového judikaturního pohledu nadřízeného soudu – např. Spolkového finančního dvora (srov. § 28 odst. 4 ZMP a čl. 20 odst. 3 směrnice 2010/24/EU).

[22] Na podkladě kasační argumentace nebylo lze shledat ani pochybení v posouzení relevance stěžovatelovy pasivní legitimace. Soud již několikrát zdůraznil, že jediným exekučním titulem pro daňovou pohledávku v režimu ZMP je jednotný doklad o vykonatelnosti. Tuzemské (dožádané) orgány nedisponují prostředky, jak jeho obsah

pokračování

zpochybnit, a je pro ně tak do této míry závazný (k tomu srov. již výše citovanou judikaturu). Stejně závazné je pak nepochybně i vymezení osoby dlužníka [vymezení je povinnou náležitostí tohoto exekučního titulu – srov. § 20 odst. 3 písm. a) ZMP]. Stěžovatel přitom ani zde netvrdil, že by osoba uvedená v žádosti, resp. v příložených exekučních titulech byla odlišná od stěžovatele. Stejně tak nepochybnil, že by žádost neobsahovala všechny požadované náležitosti. Touto otázkou se přitom správní orgány důkladně zabývaly. Vysvětlily i to, proč byla zahájena exekuce na daný majetek, proč nemohly zohlednit tvrzení o právních překážkách ve vymáhání pohledávek v SRN. Pokud stěžovatel tvrdí, že byl nesprávně označen v jednotných dokladech o vykonatelnosti, že tyto jsou vadné atp., soudu nezbyvá než opětovně odkázat na výše uvedenou úpravu, která tuzemské orgány neopravňuje toto zkoumat; takové spory musí vést stěžovatel v SRN. Jak již soud uvedl výše, pokud by v SRN došlo k zániku pohledávek, ZMP, jakož i daňový řád (podle kterého se dle § 2 ZMP postupuje) obsahuje prostředky k nápravě závadného stavu.

[23] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že přístup krajského soudu plně odpovídal právní úpravě a judikatuře. Takový přístup nelze považovat ani za nepřípustně formalistický. Byť Nejvyšší správní soud do určité míry chápe případnou frustraci stěžovatele nad vzniklou situací, uvedený zákon jiný výklad v souzené věci nepřipouští (*lex dura sed lex*, srov. v obecné rovině usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2017, č. j. 6 As 176/2017-43, bod 22), přičemž případné odchylení se od zákona by představovalo ústavně problematické porušení zásady enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí (srov. čl. 2 odst. 2 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Nejvyšší správní soud dodává, že z preambule směrnice 2010/124/EU je zřejmé, že výsledný stav je zamýšleným důsledkem právní úpravy. Preambule v bodě 8 totiž výslovně konstatuje, že *přijetí jednotného dokladu, který se bude používat pro opatření k vymáhání pohledávek v dožádaném členském státě, jakož i přijetí jednotného standardního formuláře pro doručování aktů a rozhodnutí vztahujících se k pohledávce, by mělo vyřešit problémy související s uznáním a překladem aktů vydaných v jiném členském státě, které jsou nejvýznamnějším důvodem, proč je stávající úprava týkajících se pomoci neúčinná*. Právní úprava tedy odpovídá i úmyslu evropského zákonodárce.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal na podkladě kasační stížnosti v postupu žalovaného a krajského soudu ani žádné další nezákonnosti či vady, pro které by bylo nutno jejich rozhodnutí zrušit. Jejich závěry mají plnou oporu v právní úpravě a správním spisu. Zdejší soud se proto s jejich hodnocením ztotožnil a v podrobnostech na ně odkazuje. Z tohoto důvodu nemohl kasační soud shledat případnou ani polemiku stěžovatele s jejich argumentací. S ohledem na poměrnou podrobnost a obsažnost odůvodnění napadeného rozsudku a napadeného rozhodnutí a s ohledem na to, jak stěžovatel svoji kasační stížnost koncipoval, Nejvyšší správní soud reagoval na stížní námítky koncentrovaněji, aby neopakoval již několikrát řečené.

[25] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[26] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Žalovaný se nadto náhrady nákladů řízení výslovně vzdal (č. l. 22 spisu Nejvyššího správního soudu).

[27] Nejvyšší správní soud dodává, že samostatně nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, neboť o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2024, č. j. 7 Azs 67/2024-39).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2025

Tomáš Foltas
předseda senátu